

תוכנית "חיים משותפים בנגב"

מפגשים בין בתי ספר יהודים וערבים בנגב

בשיתוף אג'יק- מכון הנגב, קבוצת עמל ומשרד החינוך

תאור התוכנית – רציונל

בנגב חיים זה לצד זה יהודים וערבים. מכלל אוכלוסיית ישראל חיים כחצי מיליון איש בנגב, כרבע מהם ערבים- בדואים. על אף הקרבה הגיאוגרפית בין הישובים הערבים והישובים היהודים בנגב, מתקיים מגע מצומצם בין קבוצות אוכלוסייה אלה. הידע של כל אחת מן האוכלוסיות על רעותה, מבוסס לרוב על בסיסי ידע ארעיים, על סטריאוטיפים ודעות קדומות. אלה באים לידי ביטוי בחשש, חשדנות, חוסר אמון, והימנעות מיצירת שיתוף פעולה במגע בין שתי הקהילות.

לבני הנוער, הזדמנויות המפגש מעטות עוד יותר, כיוון שהם גרים ביישובים ובשכונות נפרדות, לומדים בבתי ספר נפרדים, ובאזורי הבילוי, מתקיימות אינטראקציות מועטות ומקוריות.

תוכנית המפגש של מכון הנגב - אג'יק ומשרד החינוך תפגיש בני נוער ערבים ויהודים במטרה שכל צד יכיר את הצד השני באופן ישיר ובלתי אמצעי, וילמד להעריך אותו ואת תרבותו, מתוך שאיפה להפחית סטריאוטיפים ודעות קדומות, לחזק יחסי אמון, לעודד שיתופי פעולה למען הנגב ולקדם את השאיפה להבניית אזרחות משותפת ושוויונית.

בני נוער בבי"ס תיכון, נמצאים בשלב גיבוש הזהות שלהם, ומסוגלים להתמודד עם מציאות מורכבת, ולכן, ברצוננו לאפשר להם מפגש וחוויה, שתתרום לעיצוב זהותם כאנשים בוגרים הפתוחים לקבלת 'האחר', רגישים לזולת, מעורבים בסביבתם ולוקחים אחריות על חייהם.

מטרות התוכנית

1. הכרות מתמשכת, ישירה ובלתי אמצעית בין נוער ערבי ויהודי בנגב.
2. חקירת הזהות של בני הנוער והבנייתה דרך אינטראקציה עם ה"אחר".
3. הפחתה של סטריאוטיפים ודעות קדומות של כל קבוצה כלפי רעותה, וחיזוק יחסי האמון בין שתי הקבוצות.
4. העלאת המודעות של בני הנוער לסוגיות חברתיות-כלכליות ופוליטיות בנגב בפרט ובמדינה בכלל.
5. לתכנן ולבצע פרויקטים משותפים, לקידומו ולרווחתו של האזור ותושביו.

-

אוכלוסיית היעד לתוכנית

התוכנית מיועדת לתלמידי בתי ספר תיכוניים ערבים ויהודים מאזור הנגב, אשר נבחרים לקחת חלק בתוכנית מתוך הכרה בצורך ותוך הבעת מחויבות לתהליך כולו. ונמשכת לאורך 3 שנים מכיתות י"ב' במסגרת המסלולים לתעודת בגרות.

מסגרת התוכנית

- התוכנית תונחה על ידי מורים מובילים מבתי הספר היהודים והערבים, שיוכשרו וילוו על ידי אג'יק-מכון הנגב ומשרד החינוך. ההכשרה תכלול: הכרות עם התוכנית לתלמידים, העשרה והעמקת הידע של המורים, וליווי המורה-מנחה לאורך כל התהליך.
- התוכנית מונחית על ידי מורים מובילים מבתי הספר היהודים והערבים. וסטודנטים יהודים וערבים, שעוברים הכשרה ייעודית ומלווים על ידי מכון הנגב – אג'יק ומשרד החינוך. ההכשרה כוללת: הכרות עם התוכנית לתלמידים, העשרה והעמקת הידע, וליווי המורים והסטודנטים לאורך כל התהליך.
- התוכנית בנויה ממפגשים חד לאומיים ודו לאומיים. מפגש חד לאומי, הינו מפגש של כל קבוצה לאומית בנפרד, בבית ספרה, ובהנחיית המנחה שהוכשר לכך מטעם בית הספר. מפגש דו לאומי, הינו מפגש של שתי הקבוצות, בהנחיה משותפת (הנחית-קו) יהודית-ערבית של המנחים מבתי הספר.
- התוכנית מורכבת משעות הכשרה ושעות התנדבות. את שעות ההכשרה יובילו המורים ואת שעות ההתנדבות הסטודנטים. מהלך זה בנוי באופן תלת שנתי של חשיפה, העמקה והתמחות, עפ"י מודל ההתנדבות של משרד החינוך.
- המורים יעבדו עפ"י תוכנית מערכים מובנית, וניתנת להם גמישות להתאים את המערכים לקבוצתם עפ"י שיקול דעתם. התוכנית מבוססת על הפעלות ודיונים שהמורה-מנחה יקיים עם תלמידיו; אין זו מתכונת רגילה של שיעור פרונטלי.

בתי הספר המשתתפים בתוכנית במחוז דרום

זוגות הממשיכים משנה שעברה:

מקיף רמות (ב"ש) -תל שבע א' - שכבת יא' (13 תלמידים יהודים ו 15 תלמידים ערבים)
מקיף א' (ב"ש) -תל שבע ג'- שכבת יב' - (15 תלמידים יהודים ו 15 תלמידים ערבים)
מקיף רבין (ב"ש) - מקיף חורה - שכבת יב' (12 תלמידים יהודים ו 16 תלמידים ערבים)

זוגות בתי הספר המתוכננים לשנת תשע"ה (2014-2015), כולן בשכבת י' *:

1. מח"ט רעות באר שבע = מח"ט אשדוד

2. רמות ב"ש = תל שבע ג'

3. זינמן דימונה = כסייפה א'

4. אחווה דימונה = כסייפה ג'

5. אופקים = חורה רבין

6. אופקים = חורה השלום

* הערה: ממוצע התלמידים לקבוצה חד לאומית הינו 15 תלמידים.